

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

2016-os éves jelentés

Összefoglaló

Az alábbi információk esetleges felhasználásáért sem az EIOPA, sem pedig az EIOPA nevében eljáró más személy nem tehető felelőssé.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2018

Print EI-AD-17-001-HU-C ISBN 978-92-95087-78-1 doi:10.2854/345369

PDF EI-AD-17-001-HU-N ISBN 978-92-95214-11-8 ISSN 2529-5837 doi:10.2854/50957

© EIOPA, 2018

A többszörözés a forrás feltüntetése esetén engedélyezett.

Azokat a fényképeket és más anyagokat, amelyek szerzői jogait az EIOPA nem védi, csak a szerzői jog tulajdonosának előzetes engedélyével lehet felhasználni vagy többszörözni. Engedélyért közvetlenül a jogtulajdonosokhoz kell fordulni.

Az elnök előszava

Az EIOPA meggyőződése, hogy a biztosítási és a nyugdíjszektor hatékony, megbízható felügyelete az európai vállalkozások prudenciális eljárásainak és tevékenységeinek átfogó, integrált szemléletű felügyeletével valósítható meg. Az elmúlt évek során az EIOPA sokat tett azért, hogy színvonalas szabályozás létrehozásával, szakmai tanácsadással és európai szintű felügyeleti tevékenységével teljesítse a feladatot, amivel megbízták. Ez alól 2016 sem volt kivétel. Ez a jelentés részletesen ismerteti a szervezet elmúlt évi tevékenységeit és eredményeit, kiemelve a Hatóság elkötelezettségét az Unió-szerte egységes felügyeleti gyakorlatot alkalmazó, közös európai felügyeleti kultúra létrehozása iránt.

2016-ban az EIOPA többféle eszközt és projektet dolgozott ki és alkalmazott a felügyeleti konvergencia előmozdítása, a pénzügyi stabilitás fenntartása és a biztosítottakra és kedvezményezettekre irányuló fogyasztóvédelem megerősítése érdekében az Európai Unióban. A Szolvencia II-vel kapcsolatos kiterjedt feladatok, például a biztonságos adatgyűjtés és adattárolás mellett az EIOPA kezdeményezte a kockázatmentes kamatlábak havi rendszerességgel történő kiszámítását és publikálását, és közzétette a hosszú távú garanciákkal kapcsolatos intézkedésekről szóló első jelentését. Az EIOPA elvégzett egy, az egész Unióra kiterjedő biztosítási stressztesztet, kidolgozott egy, az alacsony kamatlábkörnyezetre vonatkozó, Szolvencia II-vel kompatibilis makroprudenciális megközelítést, közzétette a fogyasztói tendenciákról szóló éves jelentését, és tanácsot adott az Európai Bizottságnak többek között az egységes európai magánnyugdíj kidolgozásával, továbbá a vegyes bizottsággal együtt a lakossági befektetési csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó dokumentumokkal kapcsolatban.

A foglalkoztatói nyugdíjak terén az EIOPA a közös kockázatértékelési és átláthatósági keretrendszerről megfogalmazott véleményében javaslatot tett a nyugdíjigéreték hosszú távú fenntarthatóságának kezelésére, és ösztönözte a mielőbbi korrekciókat.

Az EIOPA felügyeleti konvergencia megteremtését célzó átfogó tervének végrehajtása a helyes felügyeleti gyakorlatok kézikönyvének továbbfejlesztése, az egyes lényeges kérdések belső modellekben történő

kezelésére vonatkozó egységességi jelentések elkészítése, valamint a nemzeti felügyeleti hatóságoknál tett látogatások formájában folytatódott, melyek célja a független visszajelzés nyújtása, a felügyeleti gyakorlatok megkérdőjelezése, valamint a nemzeti felügyeleti tevékenységek tökéletesítése volt, többek között mérlegkimutatások ellenőrzésével. Kiemelt figyelmet kapott a határokon átnyúló gazdasági tevékenységek felügyeletének gyakorlata is.

A Hatóság 2017-ben ezekre az eredményekre támaszkodva megszilárdítja hiteles felügyeleti hatósági pozícióját, előtérbe helyezi a felügyeleti gyakorlatok egységesítését, és szerepet vállal az Európai Bizottság programjának megvalósításában, többek között a tőkepiaci unió terén. Fontos, hogy az EIOPA továbbra is képes legyen reagálni a politikai és gazdasági környezet változásaira, különösen, ami a digitalizációt és a big data felhasználását illeti. A Hatóságnak lépést kell tartania ezekkel a változásokkal ahhoz, hogy képes legyen hatékonyan reagálni az innovációból eredő lehetőségekre és kihívásokra és biztosítani, hogy a fogyasztók élvezhessék annak előnyeit anélkül, hogy védtelenné válnának.

Céljaink érdekében számos partnerrel és érdekelttel működünk együtt. Szeretném megragadni ezt az alkalmat arra, hogy megköszönjem a nemzeti felügyeleti hatóságoknál dolgozó kollégáinknak az elmúlt év során tanúsított nyitottságot és együttműködést. Köszönetet mondanék továbbá az EIOPA felügyeleti tanácsának és igazgatótanácsának a stratégiai elkötelezettségükért. Az erős európai felügyeleti kultúra kialakítása nem megy egyik napról a másikra, de együtt mindent megteszünk az európai fogyasztók érdekeit szolgáló pozitív változásokért.

Gabriel Bernardino

Az ügyvezető igazgató előszava

2016-ra visszatekintve örömmel mondhatom, hogy az EIOPA elérte azt a stratégiai célkitűzését, hogy felelős, hozzáértő, professzionális szervezetként működjön.

A maximális teljesítményre törekvés továbbra is alapjaiban határozza meg a munkánkat. Szervezetként folyamatosan keresünk a lehetőségeket a munka hatékonyságának és színvonalának javítására.

2016-ban ennek érdekében áttekintettük az EIOPA szervezeti felépítését, hogy megvizsgáljuk, vajon a lehető leghatékonyabban működünk-e, és az erőforrásaink a lehető legjobban szolgálják-e a munkaprogramunk megvalósítását. Az ebből eredő új struktúra, amely 2016 végén lépett életbe, tükrözi az EIOPA stratégiájának eltolódását a szabályozás felől a felügyelet irányába, és figyelembe veszi a megelőző öt év gyakorlati tapasztalatait is. A változtatások hatására felépítésünk jobban illeszkedik a prioritásainkhoz, és - különösen a koordináció erősítésével és a munkavégzés hatékonyságának növelésével - lehetővé teszi az EIOPA stratégiai célkitűzéseinek hatékonyabb megvalósítását.

Az erőforrásokkal, így a humán és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás továbbra is kiemelt kérdés az EIOPA számára. 2016 végén a létszámtervben szereplő összesen 139 álláshely 95,7%-a volt betöltött. A Hatóság az év során 26 toborzási kampányt bonyolított le, de a tehetséges munkatársak megtalálása és megtartása továbbra sem könnyű feladat. A jövőbe való befektetésként

2016-ban az EIOPA sokat dolgozott egy kompetencia-keretrendszer kidolgozásán, amelynek célja a Hatóság munkájának egyre nagyobb részét kitevő felügyeleti tevékenységekre történő átállást segítő kompetenciák azonosítása.

Az EIOPA 2016-os működési költségvetése 21 762 500 euró volt, és a költségvetés végrehajtása során az EIOPA a helyes pénzügyi gazdálkodás valamennyi elvének és szabályának betartásával járt el. Örömmel mondhatom, hogy 2016 végére a költségvetés végrehajtásának aránya a vállalásokon alapuló előirányzatok tekintetében 99,68% volt.

Ami a jövőt illeti, tekintve a politikai és gazdasági környezet változásait, a Hatóságnak képesnek kell lennie aktívan reagálnia a prioritások módosulására, illetve az új feladatokra. Ebben egy erős szervezeti kultúra segíthet bennünket, és büszkén mondhatom el, hogy az EIOPA munkatársai a Hatóság hat értékeivel (hatékonyság, függetlenség, tisztesség, felelősség, csapatszellem, átláthatóság) összhangban látják el feladataikat. Ezeknek az értékeknek a közös elfogadásával képesek leszünk együtt, szervezetként sikeresen reagálni a jövő kihívásaira, és tovább haladni a közös cél, azaz a fogyasztóvédelem és a pénzügyi stabilitás erősítése felé az európai gazdaság, az európai vállalkozások, de legfőképpen az európai polgárok érdekében.

Fausto Parente

Bevezetés

A biztosítás fontos társadalmi szerepet tölt be. Akkor működik jól, ha kockázatot vállal, hozzájárul a gazdasági növekedéshez és a pénzügyi stabilitáshoz, és így végső soron a polgárok anyagi biztonságához. Az Európai Unió bruttó nemzeti össztermékének (GDP) kétharmadát (2015-ben 73%-át) ⁽¹⁾ elérő eszközállománnyal rendelkező uniós biztosítási szektor a pénzügyi ágazat jelentős eleme. Az pedig, hogy a kötelezettségek összege eléri az európai háztartások vagyonának egyharmadát, azt jelenti, hogy a fogyasztók jövőbeli bevétele a biztosítási szektortól függ. Különösen a foglalkoztatói nyugdíjak szerepe alapvető abban, hogy nyugdíjba vonulásukkor az idősebbeket ne fenyegetse a szegénység veszélye. Az uniós GDP mintegy 25%-át ⁽²⁾ kitevő, de egyes országokban ennél sokkal nagyobb GDP-arányos vagyonnal rendelkező nyugdíjpénztárak eszközállománya gyorsan nő, és ezek a pénztárak egyre gyakrabban nyújtanak befektetési forrásokat a pénzügyi piacoknak.

Az EIOPA az uniós pénzügyi szektor felügyeleti struktúráit érintő reformok eredményeként, 2011 januárjában jött létre. Független uniós tanácsadó szervként szolgál az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság számára. Fő feladatai közé tartozik a pénzügyi rendszer stabilitásának támogatása, a piacok és a pénzügyi termékek átláthatóságának biztosítása, valamint a biztosítottaknak, a nyugdíjrendszer tagjainak és kedvezményezettjeinek védelme.

Az EIOPA célja, hogy a pénzügyi rendszer rövid, közép- és hosszú távú stabilitásához és hatékonyságához való hozzájárulás révén védje a közérdeket az Unió gazdasága, az uniós polgárok és vállalkozások érdekében. E cél eléréséhez a biztosítottak, a nyugdíjrendszer tagjai és kedvezményezettjei érdekeinek védelme, valamint az Európai Unió biztosítási és foglalkoztatónyugdíj-ágazata iránti közbizalom erősítése érdekében a Hatóság segíti a megfelelő szabályozási keretrendszer és egységes felügyeleti gyakorlatok létrejöttét.

Az EIOPA az európai pénzügyi felügyeleti rendszert alkotó három európai felügyeleti hatóság egyike. A nemzeti és európai felügyeleti hatóságok integrált hálózata alkotta rendszer egyik funkciója a makro- és mikroprudenciális szintek közötti megfelelő összeköttetés megteremtése, miközben a napi felügyeleti tevékenység továbbra is nemzeti szinten folyik.

Ez az éves jelentés az EIOPA 2016. évi legfontosabb eredményeit mutatja be a Hatóság fő tevékenységi területein:

- a fogyasztók védelmének erősítése;
- az uniós belső piac működésének tökéletesítése a nyugdíjak és biztosítások terén;
- a biztosítási és foglalkoztatónyugdíj-ágazat pénzügyi stabilitásának növelése; valamint
- az EIOPA felelős, szakmailag megfelelő, professzionális működése.

⁽¹⁾ *Forrás:* Az Eurostat és az EIOPA EU-/EGT-tagállamokra vonatkozó (viszont)biztosítási statisztikái (<https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>)

⁽²⁾ *Forrás:* <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

TÁJÉKOZTATÓ DOBOZ: A 2016. évi legfontosabb eredmények

Kiemelt információkat tartalmazó dokumentumok (KID)

A lakossági befektetési csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó dokumentumokra vonatkozó szabályozástechnikai standard mérföldkő a befektetési termékek átláthatóságának növelése tekintetében, amely egyszerű, összehasonlítható tájékoztatási követelményeket ír elő a banki, biztosítási és értékpapír-ágazatban. Mostantól a fogyasztók képesek lesznek a különböző termékeket könnyedén összehasonlítani, és megfelelő információkon alapuló, saját igényeiknek megfelelő befektetési döntéseket hozni.

A befektetési egységhez kötött életbiztosítások piacán aktív biztosítók tevékenységének egész Unióra kiterjedő, tematikus felülvizsgálata

A tematikus felülvizsgálat az EIOPA vállalkozások felügyeletére vonatkozó stratégiájának egyik kiemelt eszköze, amellyel olyan pénzügyi tevékenységeket és termékeket céloz meg, ahol az előzetes információk alapján felmerül annak lehetősége, hogy a fogyasztók hátrányt szenvednek. A 2016-ban indított felülvizsgálat célja a biztosítók és a vagyonkezelési szolgáltatók közötti kapcsolatból eredő, a fogyasztókat érintő potenciális hátrányok felmérése volt. Ez a tematikus felülvizsgálat fontos lépés az EIOPA átfogó, kockázatalapú, megelőzésre irányuló stratégiájának hatékony megvalósítása irányába a vállalkozások felügyelete terén.

Tanács az infrastrukturális beruházások kockázati kategóriáinak meghatározásához és kalibrálásához

Az infrastrukturális beruházások nagyon fontosak lehetnek a biztosítási szektor számára. Az ilyen beruházások azonban sokszor összetettek, és speciális kockázatkezelési tudást igényelnek. Az EIOPA ezért egy nagyobb felbontású megközelítésre és egy külön eszközosztály kialakítására tett javaslatot az infrastrukturális fejlesztési beruházások tekintetében a Szolvencia II standard képletén belül. A javasolt megközelítés értelmében a feltételeknek megfelelő infrastrukturális projektek esetében a tőke- és a hitelbefektetéseknél is érzékelhetően csökken a kockázati tőkekövetelmény.

Tanács a magánnyugdíj-termékek egységes európai piacának kialakításához

Az EIOPA az Európai Bizottság kérésére adott tanácsot, amelyben fontos információkat nyújtott annak megvitatásához, hogy a magánnyugdíj miként járulhat hozzá a megfelelő nyugdíjaskori jövedelem biztosításához és az ilyen termékeket kínáló hosszú távú befektetéseinek ösztönzéséhez. Mivel a magánnyugdíj-termékek piaca az Európai Gazdasági Térségen belül igen eltérő, csak egy prudenciális szempontból megfelelő, bizonyítottan megbízható, átlátható, költséghatékony, alternatív szabályrendszeren alapuló termék képes sikeresen leküzdeni a határokon átnyúló szolgáltató működését és termékeit érintő akadályokat és hatékonysági problémákat.

Az EIOPA felkészülése a Szolvencia II szerinti jelentésekre

A Szolvencia II irányelv meghatározza az adatszolgáltatási követelményeket, valamint az EIOPA szerepét az adok biztonságos összegyűjtésében és kezelésében. 2016-ban a Szolvencia II projekt fontos mérföldköve volt, hogy a Hatósághoz beérkeztek az első teljes beszámoló adatai. Az EIOPA egységes adatszolgáltatási sablonok és eszközök létrehozásával segítette a vállalkozásokat beszámolási kötelezettségeik teljesítésében. Emellett a biztosítási adatok számára létrehozott egy teljesskörűen működő, központi adattárházat, amely a biztosítási vállalkozások legteljesebb, megbízható adatbázisává fejlődik. A munka további segítéséhez az adatokat elemzik, és ennek alapján visszajelzést nyújtanak a nemzeti illetékes hatóságok számára.

A kockázatmentes hozamok havi rendszerességű közzététele és a tőkekockázat szimmetrikus korrekciója

A Szolvencia II keretrendszer legfontosabb összetevőinek számítása a jövőben az Európai Unió minden pontján egységesen történik, és az EIOPA által havonta közzétett adatok alapján az egyes (viszont)biztosítókra vonatkozóan megismerhető.

A hosszú távú garanciális intézkedésekről és a tőkekockázati intézkedésekről szóló első éves jelentés

Az EIOPA közzétette a hosszú távú garanciális intézkedések és a tőkekockázati intézkedések alkalmazásáról és az európai biztosítók pénzügyi helyzetére gyakorolt hatásáról szóló első jelentését. A felmérés megerősítette, hogy ezek az intézkedések jelentős hatással vannak a biztosítók pénzügyi helyzetére, és azt mutatta, hogy az intézkedések a céljuknak megfelelően működnek, többek között a pénzügyi stabilitás tekintetében is, amint azt az EIOPA 2016-os biztosítási stressztesztje igazolta.

A bulgáriai nyugdíj- és biztosítási szektor eszközminőségi és mérlegbeszámoló-ellenőrzésének megindítása

Az EIOPA alapvető szerepet játszott a két bulgáriai ágazat stressztűrő képességére vonatkozó átfogó értékelés megindításában, ami a hitelesség és a fogyasztói bizalom erősödését eredményezte. Az irányító bizottság társelnökét adó EIOPA az ágazat mélyreható ismeretével segítette a megvalósítást és irányította a szakmai munkát, többek között a program módszertanának kidolgozását.

2016. évi EIOPA biztosítási stresszteszt

Az EIOPA az egész Unióra kiterjedő stressztesztet végzett, amelynek keretében közös analitikai keretrendszer alapján vizsgálta a biztosítók sérülékenységét és súlyos piaci nehézségekkel szembeni stressztűrő képességét. Az eredmények megerősítették, hogy a jelenlegi makrogazdasági környezet jelentős kihívásokat jelent az európai biztosítási ágazat számára. A Szolvencia II végrehajtását követően végzett stresszteszt részletes képet nyújtott az ágazat gyenge pontjairól, amelyek a felügyelet szempontjából kiemelt figyelmet igényelnek. Az EIOPA szorosan figyelemmel követi az ajánlások nemzeti illetékes hatóságok által történő megvalósítását, hogy biztosítsa az összehangolt fellépést azokkal a helyzetekkel szemben, amelyek veszélyeztethetik a felügyelt szervezet – és az egész rendszer – életképességét.

Vitaanyag a biztosítók helyreállítási és szanálási keretrendszereinek lehetséges harmonizálásáról

Az EIOPA pillanatképet készített a jelenlegi, széttagozódott állapotról, amelyben az alapvető összetevők meghatározásával előkészítette egy harmonizált helyreállítási és szanálási keretrendszer alapjait. Ez a keretrendszer fontos lépés és mérföldkő lehet egy szilárdabb, stabilabb, a biztosítottak érdekeit jobban szolgáló biztosítási piac felé vezető úton.

Vélemény az EU intézményei számára a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények közös kockázatértékelési és átláthatósági keretrendszeréről

Ez a vélemény jelentős előrelépés a nyugdíjpénztárak pénzügyi helyzetére vonatkozó reális, kockázatérzékeny adatok megismerése felé. Az EIOPA által a nyugdíjpénztárak uniós szabályozásának modernizálására tett ajánlások célja a foglalkoztató nyugdíj-szektor támogatása abban, hogy képes legyen megfelelni a jelen és a jövő kihívásainak.

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY